

Östra Sörmlands Gruvförening

Skottvång, Åkers Bergslag

Verksamhetsberättelse för Östra Sörmlands Gruvförening 2012

Medlemmar:

Föreningen hade i december 2012 sammanlagt 111 betalande medlemmar, nio fler än året innan. Några särskilda ansträngningar att värva medlemmar har inte gjorts under året.

Styrelsen:

Styrelsen har under året bestått av Åke Agneflo (ordf), Björn Thelander (kassör), Gunnar Nygren (sekr), Ulf Sandström (vice ordf), Maria Bystedt, Laila Andersson och Lars-Uno Sjöberg. Ersättare under året har varit Hanserik Folkesson, Kristina Wallerström och Maj Wahlberg.

Styrelsen hade under året 9 protokollförda möten. Mellan dessa möten hade ordförande, sekreteraren och kassören kontakt för att klara av löpande frågor och förbereda styrelsemöten. Styrelsens arbete har präglats av en god stämning och försök att delegera arbetet på alla styrelsemedlemmar och på de grupper som bildats runt de projekt som föreningen driver – kolmilan, gruvmuseet och smedjebygget.

Föreningen har under året representerats i möten med Nätverket Åkers Bergslag och i ett möte som Gnestakommun ordnade med kulturföreningar i kommunen i okt 2012.

Föreningens arbete:

- *Kolmilan och kolarveckan:* Innesningen till årets kolmila startade den 12 maj, och sedan följde ett intensivt arbete under helgerna fram till tändningen 14 juli. Kolmilan tändes av professor Nils-Axel Mörner som under många år hållit kurser i Åkersbergslag, och han döpte milan till Maria. Tändningen samlade som vanligt mycket folk, mellan 3-400 besökare som också fick dragspelsmusik av Stubbetorpar'n och några hantverkare.

Det var mycket besök under hela kolarveckan, och vaktscemat fungerade med tre ansvariga som turades om att finnas på plats hela tiden och andra som tog enstaka skift. Störtregn gjorde kolningen svår, och det blev en hel del bränder (delar av stockar som inte kolade) Trots detta blev det 22 kubikmeter kol som paketerades. En hel del av denna kol såldes redan under sommaren och Gruvans Dag. Ansvariga för kolmilan var under 2012 Lars-Uno Sjöberg och Ulf Sandström.

I år var det inte något särskilt musikprogram under kolarveckan, inte mer än den viskväll som ordnades vid värdshuset.

- *Gruvans dag:* Det var rekordmånga hantverkare vid årets upplaga av Gruvans dag – drygt 50 hantverkare varav många var där för första gången. Under dagen fanns de traditionella aktiviteterna där – vedugnsbak i Lövestugan, tjärdalen i Gruvhagen, lotteri och dragspelsmusik. Det var också fri entré till Gruvmuseet under dagen, och många passade på att titta på museet. Kerstin Landin bidrog också med guidning på området vid två tillfällen. Vädret var fint, och besökarna kunde räknas in till uppåt 7-800. Föreningen drog som vanligt in ett bra överskott både på lotterierna (med vinster från hantverkarna) och på försäljningen av kaffe och smörgås i bybastun. Ansvariga för Gruvans Dag var Laila Andersson och Maj Wahlberg.

- *Gruvmuseet:* Under våren var det ett intensivt arbete med att färdigställa museet både när det gäller invändig målning och elinstallationer. I utställningsgruppen ingick Gunnar Nygren, Maria Bystedt, Janne Holmberg och Bengt Landin, och med hjälp av designern Max Brandt

arbetade de fram en utställning med både föremål, fotografier och texter som förklarade vad det handlade om. I det lilla rummet i museet gjorde professor Nils-Axel Mörner och Eva Sjöberg en utställning om tidig järnhantering i Åkers Bergslag.

Museet blev klart lagom till öppningen 30 juni. Birger Andersson från Åkers Kronopark lyfte av den symboliska rostiga kedjan, och på plats fanns även representanter för Åkers hembygdsförening och för familjen Serrander som önskade lycka till. Till invigningen kom närmare 200 personer, och sedan var museet öppet sex dagar i veckan fram till andra helgen i augusti och därefter på helgerna månaden ut. Öppethållandet kunde ske med hjälp av en praktikant via Arbetsförmedlingen (Anna Westin) och turistvärdar från föreningen. Sammanlagt kom det närmare 1 200 betalande besökare under sommaren (entre 20kr) samt 5-600 som kom gratis på invigningen och under Gruvans Dag. Museet fick också mycket god publicitet i lokaltidningarna.

Ekonomiskt så skötte Åkers Kronopark fakturorna under bygget, och därefter ska inträdesavgiften bekosta driften. Den ”urpumpningsfond” som funnits i föreningen sedan 1990-talet upplöstes i samband med bygget, och pengarna (ca 21 000 kr) gick in i byggbudgeten. Fonden upplöstes i samförstånd med Åkers hembygdsförening, som också var med och förvalta den.

En grupp har nu bildats i föreningen som ska arbeta med museet, både med att förnya utställningen och med att sköta öppethållandet. I gruppen ingår Maria Bystedt, Gunnar Nygren, Bengt Landin, Hanserik Folkesson, Göran Benedicks och Laila Andersson.

- *Turistvärdskapet* har under året samkörts med värdskap i museet. Bara en liten grupp av medlemmar anmälde intresse att vara med, och den största insatsen gjordes av Göran Benedicks. Även fyra andra medlemmar ställde upp. Tillsammans med insatsen från Anna Westin innebar det ändå att det under tiden 30 juni – 12 augusti fanns folk sex dagar i veckan som tog emot besökare i museet och på området. Plus alla som var där under kolarveckan och tog emot besökare.

- *Uthyrningen* av Skumbo har minskat något, kanske på grund av den regniga sommaren. Under 2012 noterades 179 gästnätter, jämfört med 318 året innan. Eftersom priset ökat till 150 kr/natt (eller 1200 för hela stugan) så har intäkterna ändå kunnat hållas uppe, och dessa täcker en större del av kostnaderna för bybastun. Även priset för bastubad höjdes till 200 kr/bad, och under 2012 noterades 11 tillfällen för bastubad. Ansvarig för uthyrningen har under 2012 varit Thelma Benedicks (bokning tel 070-535 18 51).

- *Kulturbyn och Gruvhagen* har förbättrats under året. Det har byggts en gångväg mellan museet och kolmilan, och samtidigt lades ner en elledning invid en ny gångväg mellan smedjan och Skumbo. Förrådet med kolryssen har fått ett plåttak. Den löpande städningen av toaletterna har liksom tidigare år lagts ut på en städfirma (Sundstäd i Mariefred), och även storstädningen av Skumbo i våras gjordes av städfirman.

Föreningen äger byggnaderna, men de är Åkers kronopark som äger marken. Under året blev det klart med en förlängning av arrendet fram till 2017. Föreningen disponerar marken kostnadsfritt.

- *Smedjan* – bygget har fortsatt under året. Under våren gjordes markarbetena, och bottenplattan gjöts i juni. Timringen satte igång under vecka 31-32 i form av en kurs i timring, och fortsatte sedan under några helger på hösten. Sammanlagt har det varit ett femtontal personer med vid timringen, många av dem har tidigare inte varit i kontakt med föreningen.

Bygget finansieras bl a genom att man ”säljer stockar”, genom att köpa en stock kan man bidra till bygget och får dessutom sitt namn ingraverat i stocken. Hittills har smedjegruppen fått in ca 50 000 kr på detta. Dessutom fick man 20 000 kr i Leaderbidrag för timringkursen. Däremot sa Gnesta kommun nej till ansökan om bidrag från den sk föreningsmiljonen.

Bygget ligger nu nere för vintern, och ytterligare några träd ska avverkas för det sista stockvarven och för stockar till gavlarna. Bygget fortsätter till våren. Ansvarig för

smedjegruppen är Ulf Eckhardt, och för timringen ansvarar Göran Johansson och Lars-Uno Sjöberg.

- Föreningen har också deltagit i olika *arrangemang*. Den 19 maj deltog ÖSG i ”Öppet hus i Åkers bergslag”, och föreningen finns också med i texter och annons i den broschyr som nätverket Åkers bergslag gav ut under 2012. Broschyren trycks i 11 000 ex och sprids brett på turistbyråer och andra vägar. ÖSG deltog också i Taxinge trädgårdsmässa genom medlemmen Peter Swärd som sålde kol och delade ut broschyrer.

- *Medlemsinformation* – vid två tillfällen, april och oktober, har det gått ut information i brev till alla medlemmar. Dessutom har det vid ett antal tillfällen skickats ut gruppmail när det är jobb i Gruvhagen på gång. Hemsidan (www.osgf.se) har fått en ny redaktör i form av Malin Kvarnström, sidan har gjorts om och fått ett fräscht utseende.

Det blev inget abonnerat julbord för föreningen under 2012. Styrelsen beslutade att föreningen skulle subventioner de som ville gå med 50 kr, och resurserna ska istället satsas på någon aktivitet för medlemmar under våren 2012.

Styrelsen vill härmed framföra sitt tack till alla medlemmar som bidragit till aktiviteterna under 2012, och hoppas att 2013 ska fortsätta i samma positiva anda. Det gäller både de traditionella aktiviteter som kolarveckan och Gruvans dag, och de nya aktiviteterna som Gruvmuseet och smedjan som förhoppningsvis kommer att bli klar under 2013.

Åke Agneflo

Gunnar Nygren

Björn Thelander

Hans Erik Folkesson

Laila Andersson

Ulf Sandström

Lars-Uno Sjöberg

Maj Wahlberg

Maria Bystedt

Kristina Wallerström